

LUMINA

Ese odata in septemana:

Duminec'a.

Pretiuu de prenumeratiune:pre anu intregu . . . 6 fl. v. a.
" diumetate de anu . . . 3 fl. v. a.
" patrariu de anu . . . 1 fl. 50 cr.**Pentru Romanii si strainetate:**pre anu intregu . . . 9 fl. v. a.
" diumetate de anu . . . 4 fl. 50 cr.Correspondintiele si bawli de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei *Lumina* in Aradu, cancelarii episcopesca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contien cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sire garinond), taca e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl. era mai sus 5 fl., intielegandu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretiuu publicatiuniloru se se antiepe.

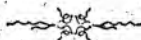
Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.**Ilustritati Sale**

Présantitului Domnu

IOANU METIANU,

episcopu diecesanu alu Aradului.

In semnu de adenca veneratiune si fiescu devotamentu, la ocasiunea instalarii in scaunulu episcopescu din Aradu la Duminec'a Tomii ^{20 Aprilie} 1875. _{2 Maiu}

Altariulu se deschide, serbarea este mare, —

Pe faci'a tuturor'a mandri'a s'a ivitu;

Cantati cantare noua si imne de laudare!

Cantati, cà éta vine *Pastoriulu multu doritu!*Parinte pré iubite, *Romane adeverate!*

Privesce in giuru de Tine poporulu adunatu,

De care provedinti'a acumu Ti-a facutu parte

Sè fii a lui sperantia, pastoriu adevratu.

Acestu poporu elu are altariu de rugatiune,

Virtute stramosiesca, credintia in viéti'a sa,

Elu scie si pricepe sublim'a misiune.

Ce timpulu i-o'impune: d'a fi, si a prospera!

Dar' càile virtutii suntu lungi obositorie,

Pe aceste cà i tréba unu bunu conducatoriu.

Ca-acel'a sè-i aréte, cararea de onóre

Pe care amblandu sè-si afle maretulu viitoriu.

*Si cine óre este chiamatu adi a-lu conduce?**Nu Tu Parinte bune, nu Tu si geniulu Teu?**Condu-lu Tu! càci de dinsulu Te léga Sant'a cruce.**Ajuta-i! càci atunci: ajuta Dumnedieu.*Din partea tenerimei clericale romane
gr.-or. din Aradu.In duminec'a Tomei, Preasantitulu nostru episcopu diecesanu a promovatu pre parintele protosincelu si profesor de teologia *Andrieu Papp* la rangulu de *archimandritu* alu eparchiei Aradului. Ne bucuramu din inima pentru inaintarea binemeritata a destinsului si multu iubitului nostru demnitaru bisericescu, si i uramu deplina fericire in nou'a sa demnitate bisericesca!Sinodulu eparchiei Aradului convocat pe Duminec'a Tomei in siedinti'a sa dela 23 Apriliu a. c. a alesu de vicariu-presiedinte la consistoriulu Oradii-mari, cu totalitatea voturiloru pre parintele archimandritu *Andrieu Papp*. Astfelu oradanii au dobanditu in persón'a parintelui archimandritu pre barbatulu celu mai demnu alu loru, cunoscutu si pretiuitu de toti oradanii inca din tineretiele sale. Noi ilu felicitamu, si i-dorimu succesu bunu, in cerculu seu de activitate, la care ilu chiama interesulu comunu bisericescu.**Festivitatea instalarei Ilustratii Sale Preasantitului Domnu Episcopu Ioanu Metianu.**Instalarea preasantitului episcopu diecesanu *Ioanu Metianu*, in scaunulu seu episcopescu, s'a efeitutu in duminec'a santului apostolu Tom'a cu o rara solenitate. Serbatórea religiósá, ce represinta momentulu infacisiarei de a dóu'a óra a salvatorelui lumei, dupa gloriós'a sa inviere, intre invetiaceii sei, erá marita si inaltata prin evenimentulu bisericescu produsu de actiunea comuna a eparchiotiloru diecesei Aradului.

Preasantitulu nostru episcopu Ioanu, in duminec'a Tomei intrá prim'a data in biserica spre a binecuvntá poporulu, seu dupa cum a binecuvntatu si mantuitorulu Cristosu pre invetiaceii sei candu s'au presentatu in middloculu loru. Serbatórescu este momentulu acest'a pentru noi, cu adevratu, serbatórescu! Apropiarea lui de timpuriu ingrigiase pre credintiosii eparchiei Aradului pentru a profitá de ocazione si a intimpiná cu onoruri cuvenite intrarea alesului mire in biserica sa.

Nu numai noi aradanii eram mundri si veseli pentru festivitatea cea mare cene asteptá, ci impreuna cu noi toti fii binestimitori ai metropoliei nóstre, càci la momentosulu actiu de instalare nu numai reprezentantii clerului si poporului din dieces'a aradana erau adunati, ci si unu publicu numerosu de poporu si alte persóne destinsu din partile eparchiei si din celea mai indepartate tienuturi ale Transilvaniei, din giurulu Brasiovului. Au fostu de facia la actulu instalarii autoritatile comitatense, orasienesce si militare, din locu, precum si alte notabilitati straine.

Dumineca pe la órele 9 demineti'a sunetulu campaneloru bisericeii catedrale anunciau sosirea momentulu serbatórescu cu doru asteptatu. Biserica erá impodobita serbatóresce, poporulu erá mundru si veselu. In celea dóue

balcón de langa altariu erau postate frumósele, privilegiate astadata pentru maréti'a serbatóre si pentru a satisface *curiositatei femeiesci*. In balconulu de la tind'a bisericei erá asediatu corulu de cantari alu junimei. Cu unu cuventu biseric'a destulu de spatiósa erá indesuita de publicu, încátu multi, ajunsí mai tardíu, nu avéu locu, ei trebuiau sè se reintórne dela biserica.

La 10 óre preasantitulu episcopu insocitu de mandatarulu metropolitanu, parintele Ioanu Hanni'a, plecandu dela resiedintia in calés'a episcopala, inaintea bisericei descinde si apoi intra in biserica; publiculu ilu saluta cu strigari fragoróse de „se traiéscă!“; parea cà poporulu serbéza ca odinora triumfal'a intrare a lui Isusu in cetatea Ierusalimului. Langa scaunulu archierescu stá unu fotelu elegantu destinatu pentru mandatarulu metropolitanu. Aci mandatarulu ocupandu-si locul, adreséza publicului o cuventare¹⁾ ocazionali, plina de spiritu si cu multa eruditiune lucrata. Publiculu ascultá cu mare atentiune cuvintele in care oratorulu cu dibacia demarsiá momentositate a alegerei de episcopu si chiamarea archierésca. Cétindu-se actulu de intarire, diplom'a imperatésca si gramat'a metropolitana, mandatarulu conduce pre Preasantitulu episcopu in scaunulu archierescu si continua vórbirea sa mai departe.

Dupa ce mandatarulu metropolitanu si-a plinitu rolulu seu, Preasantitulu episcopu Ioanu Metianu, din scaunulu archierescu cu vóce sonóra si cu destinsa orataria pronuncia remarcabilulu seu discursu de instalare.²⁾ Taceréa erá adenca. Toti ascultau cuventulu evangelicu, celu rostíá archipastoriulu celu iubit, catra turma sa. Impresiunea, ce cuvintele Preasantiei Sale a facutu in publiculu ascultatoriu, a fostu atátu de puternica, încátu in vorbirea sa adeseori erá intreruptu de entusiasticele strigari „se traiésca!“ Cu pastoral'a Preasantiei Sale, s'a inchiatu si actulu instalarii, dupa care a urmatu sant'a liturgia, pontificandu Preasanti'a Sa Parintele episcopu, insocitu de unu numeru alesu de preoti. La sfersitului liturgiei s'a celebratu chiamarea santului spiritu si deschiderea sinodului ordinariu.³⁾

Finindu-se aceste ceremonii la 1 óra d. m. preasantitulu episcopu in sunetulu campaneloru bisericei si alu musicei pompieriloru a pornitu dela biserica spre resiedintia. Aici l'au felicitatu unu mare numeru de deputatiuni din tóte partile si clasele poporului. Tinerimea clericala dela institutul teologicu s'a prezentatu in corpore spre a depune omagieile sale de supunere si ascultare fiésca cátra Preasantitulu lor archipastoriu. La 2 óre d. m. a urmatu in sal'a dela otelulu „Crucea alba“ unu prandiu stralucitu, la care a luat parte aprópe 150 persóne. Se intielege de sine, cà nici toastele n'au lipsitu cu acésta ocaziune, intre cari eu deosebire se amintescu toastelé Preasantiei Sale pentru Maiestatea Sa Imperatulu si Regele nostru, pentru Escelenti'a Sa Preasantitulu Domnu archiepiscopu si metropolitu Mironu Romanulu etc. Au mai toastatu apoi Revendiss. Domnu protopopu si mandatarulu metropolitanu Ioanu Hanni'a, Magf. Domnulu Vincentiu Babesiu, si altii.

¹⁾ O publicamu mai la vale.

Red.

²⁾ Se va publicá in numerulu viitoriu.

Red.

³⁾ Din lips'a spatiului astadata nu potemu comunicá lucrările sinodului.

Red.

Cuventarea mandatarulu metropolitanu Ioanu Hanni'a, protopresbiterulu Sibiiului I. si direct. semin., rostita in biseric'a catedrala din Aradu in 20 Apriliu a. c. la introducerea solena in scaunulu episcopescu a Preasantitulu Domnu Episcopu Ioanu Metianu.

Luminéza-te, luminéza-te noule Ierusalime, cà marirea Domnului peste tine au stralucitu, salta, acum si te bucura Síone!

Biseric'a nóstra dreptmaritória asia canta si cu aceste cuvinte saluta triumfulu si sigilarea adeverului celui eternu si domnediescu alu crestinismului, invierea Domnului si Ddieului nostru Isusu Cristosu, intemeiatorulu unei, santei, sobornicescei si apostolescei biserici.

Cu aceste cuvinte ve salutu si eu in momentele acestea pré stimatiloru domni deputati sinodali, salutu in Domni'a Vóstra pe intrég'a biserica, a de Ddieu scutitei Eparchii aradane, salutu si felicitézu intrég'a, alés'a, numerós'a si pré stimat'a adunare de facia.

Luminéza-te si te inoiesce, imbraca-te in vestmentu albu si de serbatóre, tu de Ddieu scutita mama biserica eparchiala, intru innoirea capului, mirelui, alesului teu!

Salta acum si te bucura, cà marirea Domnului: implinirea dorintieloru si nisuintieloru tale, respectarea institutiuniloru tale, preste tine au stralucitu. Bucura-te deci si te veselesce intru venirea alesului teu!

Pré veneratu sinodu! Pré veneratu consistoriu si stralucita adunare festiva!

Dupace scaunulu episcopescu aradanu, prin chiamarea bisericei nóstre metropolitane, a Preasantitulu fostu Episcopu Mironu Romanulu la demnitatea de Archiepiscopu si Metropolitu alu romaniloru de religiunea greco-resaritená din Transilvani'a si Ungari'a au devenitu vacante; dupace préveneratulu Sinodu electorale alu acestei de Ddieu scutitei Eparchii in siedinti'a sa din 3 fauru a. c. si-au concentratu voturile sale, si-au pusu increderea sa, si au alesu de urmatoriu Episcopu pré pré demnulu si zelosulu barbatu alu bisericei nóstre, fostulu protopresbiteru alu Bérsei in Transilvani'a, atunci actualulu vicariu episcopescu alu Oradii-mari, préveneratulu domnu Ioanu Metianu; dupace actulu acestei alegerei, censuratu canonicu si aprobatu de présantitulu sinodu episcopescu, s'au supusu Inaltului regimu si Maiestatei sale préinduratului nostru Imperatu si Rege, si acel'a precum au intimpinatu consimtiementulu Inaltului regimu, asia in ^{11/23} Martiu a. c. au primitu si prégratiós'a intarire si sanctionare majestatica; Escelenti'a Sa Inaltu Présantitulu nostru metropolitu Mironu Romanulu insocitu si asistatu de Présanti'a Sa Par. Episcopu alu Caransebesiului Ioanu Popasu, in

30 Martiu

11 Aprilie

a. c. a binevoitu a chirotoní de Episcopu alu Diecesei aradane pre acum Présanti'a Sa Domnulu Ioanu Metianu si a-lu provedé cu gramata Metropolitana, dupa cum tóte acestea va binevoit a vedea Préveneratulu sinodu si pré stimat'a adunare din cuprinsulu actelor respective. (Se cetesce actulu de intarire, diplom'a si gramat'a.) Dupa tóte acestea pré stimatiloru Domni n'au remasu alta pentru-ca alesulu intaritul si hirotonitul Episcopu sè intre definitivminte in inalt'a sa demnitate, se incépa sublim'a si greu'a sa misiune si se ié a mana franele guvernarei si conducérea pastorali a bisericei eparchiale in tóte si cu tóte afacerile ei, fora ca — présantitulu același — amesuratu prescrierei legei nóstre organice (§. 105) — sè se introduca formalmente in scaunulu seu, in Eparchi'a sa. Cu misiunea acést'a, Escelenti'a Sa Inaltu présantitulu nostru metropolitu Mironu, prin decretulu din 31 Martie a. c. Nr. metrop. 43 au binevoitu a insarciná pre smereni'a mea in calitate de mandatarulu metropolitanu. Ca atare deci si spre acestu sfersitu am rar'a fericire de a me aflá astadi in santa cas'a acést'a, in mediloculu fratiloru si coreligionariloru mei pré stimati si pré iubiti, in mediloculu acestei adunari festive si numeróse, in mediloculu bisericei nóstre eparchiale aradane, coadunata aici prin legalii sei reprezentanti.

Candu am primitu eu acésta missiune onorifica, nu am facutu acést'a numai si singuru din debit'a reverintia, supunere si ascultare catra mai marele meu Escelenti'a Sa archiepiscopulu meu si Inaltu Présantitulu nostru Metropolitu, ci — pe langa aceea, am fostu indemnatu de cea mai adencu simtita bucuria a inimei mele, vediendu-me norocosu nu numai a participá la acést'a festivitate solena, ci a fi totudeodata onoratu si cu misiunea de organu alu indeplinirei, incoronarei si asia dicendu sigilarei acelui actu maretiu si providentiale. la care préveneratulu Sinodu electorale, ridicatu la inaltimea missiunei sale, in 3 Fauru 1875 au pusu bas'a si funda-

mentulu legale. Profitezu deci de acésta benevenita ocaziune, de a acordá si eu la concertulu ce resuna astadi in dulce armonia in intrég'a biserica aradana, carea astadi 'si vede realizate dorintiele si implinite sperantiele sale.

Am caracterisatu actulu la a carui sigilare si incoronare ne affamu astadi adunati, de unu actu providentiale.

Si óre nu este, nu trebue se marturisimu si se recunóscemu in pietate si convingere crestinésca, cà este asia? Dreptu este, cà toti factorii, toti conlucatorii la rezultatulu, ce ni sta inaintea ochiloru suntu, au fostu ómeni, si tóte poterile agente suntu si au fostu poterii omenesci marginite si supuse erorii si scaderii, precum suntu tóte poterile omenesci. Insa candu vedemu noi atâtea agentia, atáti factori insemnati — si potu dice si eterogeni — lucrându in cea mai deplina concordia, in celu mai armoniosu concertu, candu vedemu auctoritatea suprema bisericesca — sinodulu eparchiale — in unanimitate mai, rumpendu legaturile unoru traditiuni si datine nejustificavere din trecutu si abatendu la calea si norm'a adevratu canonica, pentru biserica salutara; candu vedemu procederea acésta justificata si aprobata de Présantitulu Sinodu episcopescu, candu vedemu consentiamentulu Innaltului Regimu, candu vedemu aprobarea si Préinnalta sanctionare a Majestatii Sale Innaltu adoratului nostru Imperatu si Rege; candu dupa tóte acestea vedemu pre unu barbatu alu bisericeii nóstre pré demnu, inse innainte cu 2 ani pucinu cunoscutu, pre protopresbiterulu din celu mai estremu coltiu si unghiu sudicu alu Transilvaniei, domnulu Ioane Metianu, carele — pre langa aceea, cà cá omu de familia si multumitu cu cerculu angustu alu activitatei sale, neci candu nu numai nu au cautatu, dar neci nu au cugetatu la innalt'a demnitate de Episcopu; candu dicu pre acestu modestu barbatu ilu vedemu si cu bucuria salutamu astadi intrensulu pre Episcopulu alu acestei de Ddieu scutitei Eparehii, pre carea innainte cu 2 ani numai dupa nume o a cunoscutu; candu vedemu dicu tóte aceste fapte complinite, óre nu trebue se recunóscemu, nu trebue se marturisimu in pietate crestinésca, cà alta potere mai pre susu de poterea omenésca, altu spiritu nevediyutu au lucratu si au condusu toti acei pasi omenesci, pana a ne aduce si a ne pune in aceste momente binecuvantate? Dá! asia este trebue se recunóscemu, trebue se marturisimu!

Ddieulu parintileru nostri, carele conduce toti passii omenesci, carele precum neci odata n'au parasitu s. nóstra biserica, asia si acum au fostu cu noi, au fostu cu cei ce l'au cautatu pre elu in credintia si in adeveru, cu cei ce si-au pusu sperantiele in trensulu, dela carele vine totu darulu si ajutoriulu. Aceluia deci fia marire, cinste si inchinatiune, si numele aceluia fie binecuvantatu in veci! —

Mare si sublima este demnitatea unui Episcopu in biserica nóstra, mai mare cu multu, decum pré adeseori ni-o inchipuimu si pré cu usiurintia o cautamu; mare este préstimatiloru domni! si sublima, insa nu in vad'i'a din afora, nu in placheri si comoditati ci din contra in sarcinele si greutatile multificarei si in responsaveritatea inaintea lui Ddieu si inaintea ómeniloru; — binele si fericirea atátu pamentésca, càtu si cerésca la sute de mii de ómeni, toema asia ca si reulu, nenorocirea si nefericirea aceloru aterna, sunt legate, sunt conditionate dela person'a, dela barbatulu chiamatu séu nechiamatu, demnu séu nedemnu, caruia se ofera si carele primesce asupra-si acésta demnitate innalta si grea.

Ferice de biserica, ferice de poporulu acel'a carele cu lumin'a mintii, a întelepitiunei si a judecatii mature, aprinsa si nutrita de fric'a lui Ddèu, de credintia si iubire cauta si-si afla pre omulu; vai insa si le trei ori vai de acea biserica, carea-si incredintieba celu mai petiosu odoru alu seu maniloru necurate, umeriloru debili, neapacitati, nepasarei, inimei reutatiose si inertiei, carea biserica prin urmare cu diecile de ani e necesitata a jacé in nepotentia in langedim' ca slabanogulu din evangelia, vaiarandu-se si strigandu ca acela: *Domne omu nu amu!*

Ecundu un'a reprivire asupr'a celoru ce au premersu pana la acestu momentu finale, facendu o alta reprivire asupra vietii anteacte a Présantiei Sale Par. nostru Episcopulu Ioane Metianu, cu bucuria sufletésca si plinu de cea mai neclatita credintia, me affu in placutu postiuone de a felicitá in person'a Présantiei Sale pre biserica aradana de Ddieu scutita si binecuvantata, de a repeti si constatá de nu, cà Pré vener. sinodu electorale prin votulu din 3. fauru a. c. au fostu la innaltimea missiunei sale, pentru-cà préstimatiloru Domni! — lasandu neatinsu cualitatile canonice si dogmatice archieresci care Présantitulu Sinodu episcopescu in censur'a din 5 fauru a. c. le-a constatatu in deplina mesura in nou alesulu episcopu, déca vom privi acele cualitati, acele atribute, cari nu potu lipsi unui conducatoriu, unui supraveghiatoriu in si asupr'a tuturoru afaceriloru, cari petrundu adencu in viéti'a bisericeii si a tuturoru claseloru poporului ce o constitue; déca dicu, vom privi si le vom cautá acestea, apoi préstimati Domni acelea le vom afla in rara si eminenta mesura atátu cuantitativa, càtu si cualitativa concentrate in Présanti'a Sa par. nostru Episcopulu Ioane Metianu, nu numai din audite, ci din

propri'a esperintia, ce o a facutu Présanti'a Sa in viéti'a de pana acuma atátu publica càtu si privata. Asie parochulu va affá in Présanti'a Sa pre fostulu parochu, protopresbiterulu pre fostulu protopresbiteru, vicariulu pre fostulu vicariu, sociulu de familia pre fostulu sociu, veduvulu pre fostulu veduvu, tatalu de familia pe tata de familia, fiulu pre tata, scól'a pre patronulu si cultivatoriulu ei, in siru de mai multi ani, catedr'a pre invetiatoriulu si predicatoriulu cuventulu lui Ddieu, vointi'a si revn'a spre bine, zelu si activitate prin trecutul lui destulu de comprobatu, vertute si taria sufletésca si trupésca, intielepitiune, circumspectiune, modestia si moderatiune. Toti càti vor cautá, vor affá in Présanti'a Sa pre barbatulu probatu si practiculu, pre lupatoriulu si invingatoriulu in tóte fasele vietii omenesci, cetatienesci si in tóte gradurile vietii bisericesci.

In faci'a acestui cadru, in perspectiv'a acestoru consideratiuni, ce au fostu mai justu, ce au fostu mai neuitaveru, decátu se se urmeze aceea, ce dice marele Apostolu: *preotulu, celu ce si-implinesce deregatori'a bine, cu indoita cinste se se cinstésca mai alesu celu ce se ostenesce in cuventu si in invetiatura. Tim. I. c. 5. v. 17. 18.*

Deci dara biserica, acea biserica carea prin legalii sei reprezentanti te-au onoratu Présantitule parinte! cu increderea, cu iubirea si-au pusu tóte sperantiele in Présanti'a Ta, — prin Escelenti'a Sa Innaltu Présantitulu nostru metropolitu Mironu si medilocitu prin smereni'a mea, mandatoriulu seu, te chiamá cu cuvintele Evangheliei Mat. cap. 25 v. 23: *Bine sluga buna si credintioasa, de pucinu ai fostu credintiosu, preste multe te voiu pune, intra intru bucuri'a Domnului teu.* — Angustu ti-a fostu Présantite Parinte cerculu activitatei publico-bisericesci din trecutu, insa talantulu, ce ti-s'a incredintiatu, ba nu talantulu, ci talantii nu ni-ai ingropatu, ci intielepitiesce ai negutiatoritu cu ei si ai castigatu, indoindu-i si inmultindu-i. Intra deci in bucuri'a bisericeii tale eparchiale, ocupa-ti scaunulu, ce ti-s'au pregatitu si la care dupa vrednicia esti inaltiatu; apuca franele guvernarei si conducerei bisericesci spre binele si fericirea ei, spre marirea lui Ddieu si spre glorificarea numelui teu. (Se introduce in scaunu.)

Ai ocupatu Présantite Parinte scaunulu archierescu, iarta-mi, ca in cualitatea mea, se te rogu, ca neciodata se nu-ti uiti, ce insemnate are acestu scaunu? Gura de aur, loculu séu siederea episcopulu nu-lu numesce altmentrelea, fora loculu de invetiatura; ocupa-lu dara si totudeun'a predica din innaltimea lui cuventulu, stai asupra cu vreme si fora vreme, mustra, cèrta, indémna cu tota indelunga rabdarea si perseveranti'a.

Privesce-lu dara si Présanti'a Ta acestu locu, acestu scaunu de atare, pretiuiesce-lu, pentru-ca se fii pretiuutu, apera-lu, ca se fii aপরাত, nu-lu parasí, pentru-ca se nu fii parasitu, nu-lu lasá голу, ci-lu inlocuiesce cu tóta potintios'a ocaziune, pentru-ca si santa cas'a acest'a se nu fia parasita, ci totudeun'a vedindu credintiosii tei esemplulu teu se alerge si se umple santa cas'a acést'a si ascultandu sfaturile si invetiaturile Présantiei tale, se prospereze in religiositate in moralitate si in fric'a lui Ddieu.

Ai primitu carj'a archierésca, carj'a, toiagulu acel'a, cu care narele Moise au despicatu odinora marea-rosia, au scosu pre poporulu seu din robia, l'au condusu prin pustia, si l'au adusu in pamentulu fagaduintiei. Privesce intrens'a simbolulu pastorirei bisericeii, ce ti-s'au incredintiatu si alu conducerei ei la binele si fericirea sufletésca si trupésca, tienendu-lu susu cu mana tare si cu bratiru inaltu in tóte impregiurarile, spre aপরarea bisericeii si a drepturiloru ei legali, neuitandu-ti neciodata de invetiatur'a apostolului Petru II. C. 5. v. 3 „Nu ca cum ai domni preste eleru, ci pilda facundu-te turmei.“ In tóte dilele vietii si pastoriei Présantiei Tale se-ti aduci aminte de juramentulu solenu, ce l'ai depusu inaintea lui D-dieu si in faci'a bisericeii, in manile Innaltu Présantitului nostru Metropolitu cu ocaziunea chirotonirei Présantiei Tale in Episcopu. Er mai pre susu de tóte se-ti fia adencu intiparita pre lespedele animei iubirea si increderea, cu care te-au onoratu si care ti-o pastréza biserica si anumitu legalii ei resrepresentanti, carea nu se póte resplati altumintrene, decátu numai éra-si prin adevrata iubire, insa iubire faptica, alipire si incredere reciproca. Multe si mari suntu sperantiele, cari le-au legatu biserica de person'a Présantiei Tale; arata Présantite Parente cu zelulu, activitatea, intielepitiunea si circumspectiunea, cari au lasatu urme vii in tóta vietii anteacta a Présantiei Tale, cà esti intr'adeveru barbatulu fapteloru si cà neci biserica Présantiei tale neci noi din departare, cari te pretiuimu si te adoramu, nu ne-am insielatu si nu ne vom insielá in sperantiele nóstre. Er mai pre urma de tóte, fii columna tare si neclatita in trinitatea columnelor edificiiului celui nou alu bisericeii provinciei nostre metropolitane si inca, dupa cuvintele lui Cristosu catra Petru: *Tu intaresce pre frati tei*, ca asia sant'a de D-dieu scutita biserica ta eparchiala se póta cantá totudeuna de sine si despre sino: *Lauda Ierusalime pre Domnulu, lauda pre Ddieulu teu Sióne.*

Si acum catra tine cerescule parinte, celu ce povetiuiesti toti pasii omenesci, celu ce faci seracu si imbogatiesci, smeresci si innalti, radici dela pamentu pre celu lipsitu si din gunoiu scoli pre celu seracu, catra tine redicu glasulu si inim'a mea, tramite din innaltime darulu teu preste robulu teu Pre Santitulu Episcopu Ioanu si preste poporuln grijei si carnei lui incredintiatu, tramitele angeru pazitoriu si povetiutoriu, pentruca sporindu pe calea cunoscentiei tale, se fii totudeun'a pre maritu si inchinatu in sant'a treime. Aminu.

VARIETATI.

□ *Parastasu* pentru repausatulu baronu **Vasilu Popu** s'a tîenutu luni dupa Pasci in biserica gr. catholica din Aradu, la care a asistatu mai multi cetatieni romani, spre a dá tributulu de profundu veneratiune memoriei marelui barbatu. La asta ocaziune arhidiaconulu I. Bercianu a pronunsiatu unu discursu ocazialu, reamintindu maretiele fapte nationali ale multu regretatului barbatu.

** *Esamenulu semestrului de ierna cu elevii dela scol'a nostra ortodocsa romana din comun'a Sistarovetiu* s'a tîenutu in $\frac{9}{20}$ Apriliu a. c. din tóte obiectele de invetiamentu prescise in lege — cu resultatu fórte bunu, ce'a ce face onóre zelusulu nostru invetiatoriu *Georgiu Bocu*. Presenti la esamenu au fostu membrii comitetulu bisericescu in frunte cu Dlu preotu Simionu Tomescu, si onorat'a antistie comunala — carii toti fiindu incantati de frumosulu resultatu, adeca de sborulu inaltu ce au luat invetiamentulu la noi — prelanga stringerea de mana esprimara multiamita si recunoscentia sus laudatului invetiatoriu pentru zelulu neobositu ce l'a pusu intru luminarea tenerimei nóstre — rugandulu ca si in viitoriu se pasiasca cu asemene zelu si tactu pe carier'a invetiatorésca. Eutimiu Dehelanu, plugariu

(§) **Spre scire!** „*Mesurele metriche*“ de dlu *St Popp* se afla depuse si la' subscrisulu. DD. invetiatori din jurulu Timisiorii binevoésca a se adresá subscrisului si indata li se va spedá manualulu, cu pretulu seu de 40. cr. — si pr. nachnahme. Asemene si esemplarie din manualulu „*Computulu din capu*“ edatu de subscrisulu se mai afla destule. DD. invetiatori le potu capeta de acumu cu pretulu scadiutu de 20 cr. dela subscrisulu. numai pentru ale poté trece curendu, facendumi-se astfeliu posibilu a pune curendu unu altu manualu — multu mai importantu sub tipariu. Aterna dela sprijinulu DVóstra cologiloru, ca se avemu cu timpu manuale corespundetorie pentru o propunere practica, si nu totu de cele lucrate prin ómeni — mai pucinu invetiatori, cari, nu sciu cumu o se mai dicu, dara destulu cá aplicanduse in pracsu cu elevii, nu poti ajunge nici pre langa cea mai mare si incordata diligintia, la unu progresu de — Dómne ajuta. Apoi in fine deca invetiatorii pre ei insisi nu punu nici unu pondu, apoi cine dara altulu. Beregseu, Temes. in 8 Apriliu 1875 Em. Andreescu, invetiatoriu.

(☞) *(Nemultiamirile Bulgariloru uniati)*. Am aretatu in numerulu trecutu cum se latiesce unat'l'a intre Bulgari, acum publicamu cateva detaiuri despre nemultiamirile uniatiloru cu starea si cu preotimea loru iesuita. Locuitorii din satulu Belina adreséza ambasadorulu Austro-Ungariei la Canstan tinopolu o suplica in privint'a acést'a, din carea estragemu urmatóriele: „Subsemnatii locuitori din satulu Belina, districtulu Svistov, de ritu romano-catholicu, am aratatu deja prin mai multe petituni catre d-nulu consulu generalu Montlong cá nu mai este cu putintia de a traia la unu locu cu clericii nostri, am cerutu prin urmare departarea loru. Acesti clerici nu cunosc limb'a nóstra si noi nu potemu întielege ritualele loru. Nu potemu se suferimu din parte-le fatiarnicia si tirania loru cu noi; mergemu, la biserica, dar nu audimu acolo altceva decátu afozreze si anateme inlocu de cuventulu Domnului si alu papii. Darile ce le damu imperatiei, le damu in doitu defranatiloru nostri domini. Ei nu permitu ca se dam o instructiune copiiloru nostri. Aviditatea loru merge pâna a nu lasá ca se se îngrope unu mortu, daca tacsele esorbitante ce le ceru cu acésta ocaziune nu se platescu pâna la o pâra. In satele nóstre se gasescu vr'o 40—50 flacai cari n'au cu cine a se insurá din fetele nóstre catolice, ér a luá femei de altu ritu nu le este permisu cu nici-un chipu. In același timpu traiescu 36 fete din cele mai frumoase si sanetose sub masc'a de calugaritie in jurulu dominiloru. Aceste fete ar putea fi cele mai bune mume si ar putea servi atatu pentru prosperitatea loru catu si a nóstra.

Pentru definitiv'a implere a posturilor invetiatoresci dela scólele nóstre poporale ortodocse romane din comunitatile Satulu-reu si Iosasielu cu filial'a sa baltele, inspectoratulu Iosasiului, cu terminu de alegere pentru *Satulu-reu*, pre *Duminec'a Mirofo-reloru* adeca pe 27 Aprilu vechiu a. c.; ér pentru *Iosasielu-Baltele*, pe *Duminec'a Paralicului* adeca pe 4 Maiu vechiu a. c.

De Satulu-reu suntu legate urmatóriele emoluminte, si adeca a) in numerariu 80 fl. v. a. b) in natura 10 cubule de cereali, $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cuc rudiu; 8° de lemne, din cari are a se incaldi si scól'a; 4 centinarie de fenu, un'a mesura de fasole, si cortelu liberu

Mai departe, de Iosasielu cu filial'a sa Baltele, suntu legate urmatóriele emoluminte, si adeca a) in numerariu 160 fl. v. a. b) in natura 10 cubule de cereali $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucrudiu; 9° de lemne din care are a se incaldi si scól'a, si cortelu liberu cu gradina de legume.

Cei ce voru reflectá la aceste posturi, suntu invitatu a-si ajustá recursele sale conformu presciseloru „Statutulu organice“ bisericescu, apoi adresandule respectiveloru comitete parochiali, se le trimite la concernintea Inspectiune scolaria cercuale confesionale in Iosasielu, post'a ultima *Gurahonez*.

In fine se mai recere, ca aspirantii, in decursulu intretimpulu premergetoriu alegerei, se se presente in careva Dumineca respective serbatóre la santele biserici din *Satulu-reu* si *Iosasielu* spre a-si demustrá desteritatea in cantu si tipicu, precum si a se face cunoscuti poporului.

Comitetele parochiale.

In contielegere cu mine Ioane Munténu insp. cerc. de scóle.

Concursu

Pentru indeplinirea parochiei vacante Inandu protopresbiteratulu Oradii-mari, cu terminulu de alegere pe 27 Aprilu a. c. st. v.

Emolumintele inpreunate cu acésta parochie suntu: $\frac{3}{4}$ sesiune de pamentu class'a prima, biru preotiescu, 16 cubule, stólele usuate, cuartiru liberu, si pasiune 5 iugere. —

Doritorii de a recurge la acésta parochie, cu producerea testimoniului de cualificatiune pentru parochia buna, au se-si trimita recursele loru adresate comitetulu parochialu subscrisului protopresviteru. —

Oradea Mare 31 Martiu 1875.

In contielegere cu mine protopresbiterulu Oradei-mari Simeonu Bica

Concursu

Din cause neprevedute nepotenduse efeptul alegerea de invetiatoriu pentru class'a a II din comunitatea Sietin la timpulu determinatu, se deschide concursu la aceasi statiune invetiatorésca cu terminu pana pe $\frac{27. Apriliu}{9. Maiu}$ v. a. c. candu se va feptu si alegerea.

Emolumintele sunt 32. jugere pamentu aratoriu, 10. flori bani gata, 60. flor. pentru lemne, 6. fl. pentru scripturisce s. cortelu liberu cu gradina, din cari emoluminte si anume din 3. jug. pamentu aratoriu si din 160 flor. $\frac{1}{4}$ i compete emeritului invetiatoriu Georgiu Achimasiu.

Doritorii de a ocupa acésta statiune invetiatorésca se voru adresá cu recursele loru instruate cu documintele prescise le statululu organicu si deschilinitu cu testimoniul despre depuneré esamenului de cualificatiune — catra inspectorele de scóle din cerculu Nadlacului, si in fine au se se presenteze in faci'a loculu in ori care dominica seu dí de serbatoria spre a dá proba despre desteritatea loru in cantarile bisericesci.

Datu in Nadlacu in $\frac{15}{3}$. Apriliu 1875.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine Mihaiu Sierbanu, insp. cerc. de scóle.